

Maahanmuuttovirasto
Migrationsverket
Finnish Immigration Service

Finlandiya Toplumu Kursu

Finlandiya'nın Yasal Mevzuatı

Finlandiya yasası bazı açılardan diğer ülkelerin yasalarından farklıdır. Bu yüzden, Finlandiya yasalarıyla ve kurallarla daha ayrıntılı olarak tanışmanız ve doğru bilgi almanız önemlidir. Bu kurs materyalinde şu konular hakkında bilgiler bulunmaktadır:

- **Haklar ve yükümlülükler**
- **Finlandiya'nın Ceza Yasası Mevzuatı**
- **Suç kurbanı konumuna düşerseniz, nereden yardım alabilirsiniz.**

Ayrıca, kursa ilişkin olarak elektronik ortamda sunulan testi yapma konusunda yol gösterici bilgiler edineceksiniz.

Finlandiya'da haklar ve yükümlülükler

Finlandiya'da bütün insanlar eşit konuma sahiptirler. Finlandiya'da yaşayan ve ikamet eden insanlar aynı haklara sahip oldukları gibi, aynı yükümlülüklere de sahiptirler. Herkesten diğer insanlarla ilişkisi sırasında iyi davranış biçimleri sergilenmesi beklenmektedir.

Finlandiya'da yaşayan Finlerin olduğu kadar, yabancıların da kendilerine karşı eşit davranılması hakları vardır. Bireye karşı yöneltilmiş her türlü ayrımcılık ve taciz yasaktır. Bir bireyin yaşı, kökeni, uyruğu, dili, dini ya da inancı, görüşü, siyasal ya da sendikal etkinliği, aile ilişkileri, engelli oluşu, sağlık durumu, cinsel eğilimi ne olursa olsun, ya da kişiye ilişkin herhangi bir gerekçe gösterilerek o bireye karşı ayrımcılık yapılması yasaktır.

Toplumumuzda, bu toplumun içinde yaşayanların ya da ikamet edenlerin yerine getirmesi gereken yükümlülükler de bulunmaktadır. Finlandiya'da, örneğin, şunları yapamazsınız:

- başkalarının insanlık değerini sözcüklerle ya da eylemlerle ihlâl edemezsiniz,
- bir çocuğu ya da yetişkini sözcüklerle, vuruşlarla ya da cinsel olarak incitemezsiniz,
- hiç kimseye kötü davranamazsınız ya da
- tehdit yoluyla başka insanlara baskı yapamazsınız.

Adli güvence

Finlandiya'da yaşayan herkesin, adli davasının yargı makamında ya da başka herhangi bir yetkili örgütte uygun bir biçimde ele alınması hakkı bulunmaktadır. Dar gelirliilerin ücretsiz adli yardımdan yararlanma hakları vardır.

Kişinin kendisine karşı yanlış bir biçimde davranılmış olduğunu duyumsaması durumunda, yetkililerin faaliyeti hakkında daha ileri bir düzeyde şikâyetle bulunmak her zaman olanaklıdır. Yargı makamları şikâyetleri yürürlükteki yasa maddelerine dayanarak yorumlarlar.

Mülteci kabul merkezinin personelinin faaliyeti ya da mülteci kabul hizmetleri hakkında ya merkezin yöneticisine ya da Göçmenlik Dairesinin mülteci kabul birimine şikâyetle bulunabilirsiniz. migri@migri.fi

Finlandiya'da işlenen bir suçta Finlandiya'nın Ceza yasası uygulanmaktadır.

Ceza Yasası, cezalandırılacak eylemlerle, çekilecek cezanın biçimini ve süresini belirler. Ceza hükümleri farklılık gösterir; örneğin, adli para cezası, toplum hizmeti cezası, şartlı hapis cezası ve şartsız hapis cezası olmak üzere. Cezanın dışında ek olarak zarar tazminatları ödenmesi yönünde buyruk verilebilir.

Suçların büyük çoğunluğu, resmî iddianame süreci adı verilen prosedür kapsamında ele alınmaktadır, yani, suç kurbanı davaya ilişkin olarak hiç bir ceza talep etmese de, polis kovuşturmayı sürdürür ve savcı da suç isnatında (suçlamada) bulunur. Örneğin, aile içi şiddetle ilgili olarak, kurban, yani şiddetin hedefi olmuş kişi bunu hiç istemese de, şiddet suçu hakkında dava açılabilir.

Suç işlemeye değmez!

Finlandiya'da herkesin, bir başka kişinin ciddi bir suç işlemeyi plânladığını bilmesi durumunda, bunu polise bildirme yükümlülüğü vardır. Aynı zamanda, ihmâl, yani herhangi bir işi yerine getirmeden bırakmak ya da suç işleme konusunda bir başkasını kışkırtmak da suç olabilir.

Bildirimde bulunma yükümlülüğü, cinayetler, tecavüzler (ırza geçme eylemleri), darp eylemleri, soygunlar ve terörizm amaçlı işlenmiş suçlar türünden ciddi suçlarla ilgilidir. Bir suçu işlemeye kışkırtan kişi de, suç failinin kendisiyle aynı gerekçelerle yargılanır.

İşlenen suçlar oturma izninin alınmasında etkili olabilir. Bir yabancıнын genel asayışı ya da güvenliği tehlikeye soktuğuna kanaat getiriliyorsa, oturma izni, verilmeden bırakılabilir ya da iptal edilebilir.

Çocuklar ve gençler tarafından işlenen suçlar

Finlandiya'da 15 yaşını doldurmamış kişilerin ceza sorumlulukları bulunmamaktadır; ancak, bu kişiler yine de neden olduk-

ları zararları tazmin etme yükümlülüğünü taşırlar. Örneğin, bir başka insanı dövmek, o insanın malını çalmak ya da penceresini kırmak, suçun faili olan kişiyi tazminat ödeme sorumluluğu altına sokabilir.

Finlandiya'da yetkililer arasında çok çeşitli bir işbirliği sürdürülmektedir ve polis de bu işbirliğinin bir parçasıdır. Polis, 18 yaş altındakilerin işlemiş oldukları suçları çocuk koruma yetkililerine bildirir. Böylece, çocuğun ya da gencin refahına ilişkin duyulan kaygıyı değerlendirmede bulunmaları için, bu konuda yardımcı olacak mercilere iletir. Çocuk koruma yetkilisi çocuğun refahı açısından durumu değerlendirir, çocuğun ya da ailenin duruma ilişkin olarak özel bir desteğe ya da korumaya gereksinim duyup duymadığını araştırır.

Şiddet

Şiddet, fiziksel, ruhsal ya da cinsel şiddet ya da şiddet kullanma tehdidiyle kötü davranma olabilir.

- Fiziksel şiddet, örneğin, bir başkasını dövme, itme, saçlarından çekme, boğazını sıkma, tekmeleme ve de sünet etme olabilir. Fiziksel şiddet, sonucunda bir başka insanın incindiği her türlü dokunma eylemidir.
- **Ruhsal şiddet**, örneğin, bir başka insanı tehdit etme, ona boyun eğdirme, kontrol etme, şantaj yapma, ad takma, diğer insanlardan ayırma ve kötü davranma ya da telefonunu ya da elektronik postasını inceleme türünden eylemlerdir. Uygulanan ruhsal şiddet dışarıdan görünen izler bırakmaz ve bu nedenle ruhsal şiddet bazen zor anlaşılır.
- **Cinsel şiddet**, örneğin, sarkıntı, dokunma, taciz, ırza geçme, cinsel ilişkiye zorlama ya da cinsel istismarda bulunma türünden eylemlerdir. Cinsel şiddet, bireyin kendi iradesi dışında bireye karşı uygulanan bütün cinsel eylemlerdir. Namus adına uygulanan şiddet taşıdığı özellik açısından fiziksel şiddet ya da ruhsal şiddet olabilir.
- **Kötü davranma**, örneğin, bir çocuğun temel gereksinimlerinin ihmalidir (kusurlu bakım). Kötü davranma, herhangi bir sorumluluk ya da erk ilişkisinde daha zayıf bir konumda olan kişiye, örneğin, bir çocuğa ya da bir yaşlıya karşı yöneltilen şiddet edimidir.

Aile ve yakın ilişkisi şiddeti

Aile ve yakın ilişkisi şiddeti, bir aile bireyinin ya da başka yakın insanın bir diğer aile bireyinin canını yakması anlamına gelmektedir (ruhsal, fiziksel, cinsel, ekonomik olarak ya da kendisine karşı bu yolları kullanmakla tehdit etmek suretiyle). Evlilik birliği içinde uygulanan şiddet de, örneğin, ırza geçme, cezaya tâbîdir. Şiddet eylemi özel bir mekânda meydana gelmiş olsa bile ya da şiddet kurbanı ya da şiddete maruz kalan kişi bunu istememişse, aile içindeki şiddete ilişkin olarak adli kovuşturma açılabilir.

Disiplin şiddeti

Çocuğun özel olarak korumaya hakkı olup, çocuğa yönelik şiddet yasaktır. Çocuk yasa gereği her türlü fiziksel ve ruhsal şiddetten, kendisine kötü davranılmasından ve istismardan korunmalıdır. Örneğin, çocuğun saçlarının çekilerek ya da çocuğa vurularak cezalandırılması ve bir bebeğin sarsılması cezalandırılması gereken eylemlerdir.

Yasa uyarınca çocuğa boyun eğdiremezsiniz, bedensel yollarla disiplin edemezsiniz ve başka herhangi bir biçimde incitici biçimde davranamazsınız. Finlandiya'da, çocuğun yetiştirilme yolu olarak şiddete başvurulması kabul edilmemektedir.

Namus adına uygulanan şiddet

Namus adına uygulanan şiddet, aile ya da sülale (soy) çevresinde namusun korunmasına yönelik şiddet

ya da sınırlandırma eylemi anlamına gelmektedir. Namus adına uygulanan şiddet doğası gereği fiziksel olduğu kadar ruhsal da olabilir ve aile ve yakın ilişkisi şiddetinin izlerini içerebilir.

Bir aile bireyinin topluluğun erdem kavramını ihlâl etmesinden kuşkulanması durumunda, ortaya, örneğin, baskı, hareketin engellenmesi, kontrol etme, eve kapatma, evliliğe zorlama, şiddet uygulamakla tehdit etme ya da şiddet gibi sonuçlar çıkabilir. Namus adına uygulanan şiddetle, namus kurallarını yıkan kişi cezalandırılarak, ailenin, sülalenin ya da topluluğun namusunun (şerefinin) ya da namının korunması ya da geri getirilmesi amaçlanmaktadır. Namus adına uygulanan şiddetin nedeni olarak, örneğin, evlilik yapmayı reddetme, boşanma, erdemsiz olarak kabul edilen biçimde giyinme ya da ailenin kabul etmediği bir kişiyle flört etme gösterilebilir. Uygulanan şiddetin nedeni, yalnızca namussuzca davranılmış olmasından kuşku etmek olabilir. Şiddet eyleminin failine ek olarak, suç işlenmesini kışkırtan da, suç eylemi karşısında cezai sorumluluk taşır.

Cinsel suçlar

Finlandiya'da bütün insanlar kendi cinsel tercihlerini kendileri belirleme hakkına sahiptir. Bu, kişinin kendi bedeni üzerindeki tasarrufu ve bedeninin dokunulmazlığı anlamına gelmektedir. Cinsel şiddet, diğer bir bireyin kendi iradesine karşı çıkılarak gerçekleştirilmiş herhangi bir eylem olabilir. Cinsel bir eylem için gönüllülüğün sözel olarak, davranışla ya da başka herhangi bir şekilde ifade edilmesi gerekir. Finlandiya'da herkesin, hem evlilik birliği, hem de çıkma (flört) ilişkileri bağlamında kendi cinselliğine ve bedenine ilişkin karar verme hakkı bulunmaktadır.

Finlandiya'nın yasal mevzuatı, kişinin kendi cinselliğini belirleme hakkını ihlâl eden hangi eylemlerin suç olduğunu ve Finlandiya yasal mevzuatı gereğince cezalandırılması gerektiğini saptamıştır. Bunlar:

- ırza geçme/ırza tecavüz etme
- cinsel olarak sarkıntılıkta bulunma/sarkma
- cinsel istismarda (sömürüde) bulunma
- cinsel taciz
- cinsellik içeren bir görselin izinsiz yayılması
- seks ticaretinin hedefi olan bir kişinin sömürülmesi
- 18 yaşından küçük bir kişiden seks hizmeti satın alma
- muhabbet tellâllığı (pezevenklik) yapma
- bir çocuğun ırzına geçme
- bir çocuğa cinsel olarak sarkma/sarkıntılık yapma
- bir çocuğun cinsel istismarı/sömürüsü
- bir çocuğun cinsel amaçlar için kandırılması

- bir çocuğun cinselliğini sergileyen bir görselin bulundurulması ve yayılması
- bir çocuğun cinselliğinin sergilendiği bir gösteriyi izleme

Çocuğa yönelik cinsel suçlar

Finlandiya'da cinsel ilişkiye girmeye rıza göstermek için ehil olma yaşı 16'dır. Bir yetişkin ya da 16 yaşın altındaki kişiden açık bir biçimde daha yaşlı olan başka bir genç kişi, 16 yaşının altındaki bir kişiyle cinsel ilişkiye GİREMEZ! Böylesi bir eylem, çocuk eyleme ilişkin olarak olumlu yaklaşmış olsa bile, cezaya tâbî bir edimdir. **Sorumluluk her zaman yetişkindedir.**

Cinsel istismar, kendi konumunu ya da diğerinin bağımlılığını ya da savunma yetisinden yoksun oluşunu kullanmak suretiyle **çocuğun/gencin** cinsel etkinliğe girişmesi için güzel sözlerle ve vaatlerle kandırma ya da zorlama anlamına gelmektedir. Söz konusu eylem, cinsel birleşmenin dışında kalan başka herhangi bir cinsel etkinliği de içerebilir. Örneğin, cinsel istismar, sarkıntılık yapma, güzel sözlerle ve vaatlerle kandırma, internet ve sosyal medya üzerinden de cinsel nitelikli fotoğraflar isteme yargıya tâbî bir eylemdir.

Sünnet (FGM)

Kız çocuklarının sünneti, kız çocuklarına ve kadınlara yöneltilmiş bir şiddet biçimidir. Buna ilişkin olarak genellikle FGM (female genital mutilation) terimi kullanılmaktadır.

Kızların sünneti, kültürel ya da sağlıkla ilgili olmayan başka nedenlerle gerçekleştirilen ve de dıştaki cinsel organların kısmen ya da tamamıyla kesip atılmasını ya da bu organların herhangi başka bir biçimde hasara uğratılmasını içeren her türlü cerrahi müdahaleler anlamına gelmektedir.

Her türlü biçimiyle kızların sünnet edilmesi Finlandiya'da bir suç olup, bu suçun işlenmesi nedeniyle 10 yıllık hapis cezası bile verilebilmektedir. Aynı zamanda sünnet yapılması konusunda kışkırtmada bulunmak ya da sünneti plânlanması da bir suçtur. Bir kız çocuğunun sünnet edilmesinin plânlanmasında çocuğun nitelikli darp edilmesinin plânlanması söz konusu olup, bir yetkili bunu polise ve çocuk koruma yetkililerine bildirmekle yükümlüdür.

İnsan ticareti

İnsan ticaretinde diğer bir insanın kontrol altında tutulması ve istismar edilmesi söz konusudur. Bu, bir başkasını yanıltma, baskı yapma ya da bir başkasının bağımlı konumunu ya da güvensiz durumunu istismar etme (kötüye kullanma) biçiminde meydana gelebilir. İnsan ticareti, bireyin insanlık değerini ve dokunulmazlığını ihlâl eden bir suçtur. Finlandiya'da insan ticareti ceza yasasında bir suç olarak saptanmıştır.

İnsan ticareti ya da insan ticaretiyle eş tutulacak istismar eylemi, örneğin,

- işe dayalı istismar
- fuhuşa zorlama
- suç içeren bir etkinliğe ya da dilenmeye zorlama
- evlilik için baskı kurma ya da zorlama
- insan organlarıyla ve dokularıyla ticaret yapma olabilir.

İnsan ticareti kurbanının kontrol edilmesinin yolları, örn.,

- fiziksel, ruhsal ve cinsel şiddet
- sosyal izolasyon
- yakınları tehdit etme, kandırma
- borçlandırma
- oturma statüsüne ilişkin tehditte bulunma olabilir.

Acil bir durumda nereden yardım alınır

Acil tehlike durumlarında hızlı davranmak gerekir. Bir tehlike durumu, bir kişinin canı, sağlığı, malı ya da çevre tehlike içinde kaldığı zaman acil olur.

112 acil imdat numarasını arayın

- Acil imdat numarasından, içinde bulunduğun durumda nasıl doğru davranmanız konusunda size yol gösterilecektir.
- Çevirmene gereksinim duyuyorsanız, kısa bir süre beklemeniz gerekebilir.
- Size telefonu kapatmanız konusunda izin verilmedikçe telefonu kapatmayın.
- Arama ücretsizdir.

Suç bildirimi

Bir suçun kurbanı konumuna düştüyseniz, suç duyurusunu polise yapabilirsiniz. Polisin suç duyurusunu teslim alma yükümlülüğü vardır. Mülteci kabul merkezinin bir çalışanı gerektiğinde polisle iletişime geçme konusunda size yardımcı olacaktır.

Suç duyurusu yapmaya ilişkin ayrıntılı talimat:

- Olayın ardından elden geldiğince kısa süre içinde polis kurumuna duyuruda bulunun. Böylece, polisin işlenen suçu ortaya çıkartması daha kolay olacaktır.
- Herhangi bir yara almışsanız ya da size cinsel şiddet uygulanmışsa, olayın ardından elden gelen en kısa süre içinde hekime başvurmanız önemlidir.
- Suç duyurusunun yapılışı sırasında bir tercüman kullanma hakkınız vardır.

Yalnız kalmayın, yardım alın!

Bir suçta kurban gitmenin yol açtığı durumundan tek başına kurtulabilmek zor olabilir. Ayrımcılıkla, tacizle karşılaşırsanız ya da bir suçun kurbanı konumuna düşerseniz, her zaman mülteci kabul merkezinin bir çalışanıyla konuşmak üzere gelin. Mülteci kabul merkezinden her zaman konuşma yardımı alabileceğiniz gibi, gerektiğinde daha ileri düzeyde yardım almak üzere yönlendirilirsiniz.

Şiddet bütün taraflar için zarar vericidir ve şiddet eyleminin faili de yardıma gereksinim duymaktadır! Şiddet uygulanmasının sonlandırılması olanaklıdır. Eylemi yapanın kendi eylemlerinin ve davranışının sorumluluğunu alması gerekir; değişim hiçbir zaman şiddete maruz kalmış bireyin sorumluluğunda değildir. Mülteci kabul merkezinden konuşma yardımı, destek ve yönlendirme hizmeti alabilirsiniz.

Kabul merkezi çalışanının ketum kalma (gizli tutma) yükümlülüğü bulunduğunu unutmayın: çalışanlar

- kendilerine anlatılan konulara ilişkin olarak başka kişilerle ya da yetkililerle konuşamazlar
- bildirimde bulunma yükümlülüğü: çalışanların, çocuk koruma, işlenen suçlar ve aile şiddetine ilişkin olayları yetkililere bildirme yükümlülükleri vardır.

Biz yardım ederiz!

Finlandiya'da, destek ve yardım sunan bir çok farklı yetkili ve örgüt bulunmaktadır. Konuya ilişkin olarak mülteci kabul merkezinin bir çalışanından bilgi alabilirsiniz.

- Suç kurbanlarına yardım Ücretsiz olarak 116006 numaralı hatta telefon edin ya da şu siteyle tanışın: **www.riku.fi**
- Şiddetle karşı karşıya kalmış göçmen kadınlar için yardım Ücretsiz olarak 080005058 numaralı hatta telefon edin ya da şu siteyle tanışın: **www.monikanaiset.fi**
- Kadınlara yöneltilmiş şiddet için Nollalinja: Ücretsiz olarak 080005005 numaralı hatta telefon edin ya da şu siteyle tanışın: **www.nollalinja.fi**
- Cinsel azınlıkların ve cinsiyet azınlıklarının destek örgütü **www.seta.fi**
- Engelli Göçmenler Destek Merkezi **www.tukikeskushilma.fi**
- Çocuklar ve gençler telefonu – Nuortennetti: Ücretsiz olarak 116111 numaralı hatta telefon edin ya da şu siteyle tanışın: **www.nuortennetti.fi**
- Çocuk korumaya ilişkin birçok dilde bilgi: **www.lastensuojelu.info**
- Sığınma evleri: birçok yerleşim merkezinde evde şiddet ya da şiddet tehdidinin baş göstermesi durumunda tek başına ya da çocuklarla birlikte gidilebilecek sığınma evleri bulunmaktadır.
- Miessakit adlı kayıtlı dernek: farklı biçimlerde sunulan destek grubu etkinliği, destek ve kriz hizmetleri **www.miessakit.fi/toimintamuodot/**

Ek materyal:

Kotona Suomessa – Projesi, Finlandiya toplumunu anlatan videolar hazırlamıştır. Videolardan birinin konusu Namusla ilgili şiddettir.

Videoya Youtube üzerinden erişebilirsiniz:

<https://www.youtube.com/c/KotonaSuomessa/playlists>

Video, şu dillerde izlenmek üzere hazır bulunmaktadır: Fince, İsveççe, İngilizce, Arapça, Darice, Kurmançça, Somali dili, Soranice, Tay dili, Çince, Fransızca, Estonya dili, Tigrinya dili ve Rusça.

Turva Projesi kapsamında, konuları Finlandiya'da temel insan hakları ve de çeşitli suçlar olan videolar hazırlanmıştır.

Videoları, Youtube üzerinden Göçmenlik Dairesi'nin kanalından izleyebilirsiniz.

https://www.youtube.com/user/Maahanmuuttovirasto/playlists?view=50&sort=dd&shelf_id=6

Videolar şu dillerde mevcuttur: Fince, Arapça, Darice, İngilizce, İspanyolca, Kürtçe-Soranice, Farsça, Fransızca, Somali dili, Türkçe ve Rusça.

Maahanmuuttovirasto
Migrationsverket
Finnish Immigration Service